

**Foredrag af Arne Sv. Nielsen
på
Jubilæums- Generalforsamlingen
6.juni 2009**

**Hvordan opstod sommerhusgrundene på Korshage?
Tiden før grundejerforeningen og de første beboere.**

Den egn vi hver især husker fra vor barndom, er ikke helt den samme som den, vore forfædre oplevede dengang, og nutidens bedsteforældre oplever egnen lidt anderledes end deres børnebørn.

Det hele begyndte i slutningen af 1800-tallet, hvor der var fem brødre på "Elmedalsgården". Den yngste overtog den fædrene gård, den ældste overtog "Øretanggård". I forbindelse med militærtjeneste blev de tre andre brødre (Jens, Hans og Peter) i København, hvor de alle blev driftige forretningsfolk indenfor fødevarebranchen.

Sommerhuse var ved at komme på mode, og på den nordlige del af Sjælland ved Hornbæk og Gilleleje begyndte sommerhuse at dukke op. Brødrene glemte ikke Rørvig, og her så de en mulighed. Da de havde tjent penge nok begyndte de i 1916 at opkøbe 250 tdr. land fra 4 gårde på Korshage. Samtidig startede de "Selskabet til udstykning af Kattegatgrunde ved Rørvig" med en stor aktiekapital. Jeg har hørt beløbet kr. 100.000 – nævnt, men jeg har ikke fået det verificeret, men et sådan beløb var mange penge dengang i 1916! Senere lod de arealerne tilplante, med henblik på senere udstykning. Det blev starten på det hele!

Hvad skete der så?

I 1918 byggede Hans Nielsen "Fjordglimt", Jens Nielsen byggede "Lynghuset" og Peter Nielsen overtog et gammel fiskerhus, som blev døbt "Gyvelbo".

Jens -som var enkemand- døde inden "Lynghuset" blev færdigt og efterlod sig 5 børn. Derfor hedder huset også "Børnenes Hus". Dette hus ejes i dag af Jens børnebørn og oldebørn. Det gamle "Gyvelbo", der var angrebet af svamp blev nedrevet, og nyt opført, det som vi kender i dag.

Parti fra Korshage
Korshagehus og Børnenes hus set fra Øst.

Ved siden af "Fjordglimt" opførte overretssagfører J. Bitsch, der var brødrenes advokat, et hus i samme stil som "Fjordglimt".

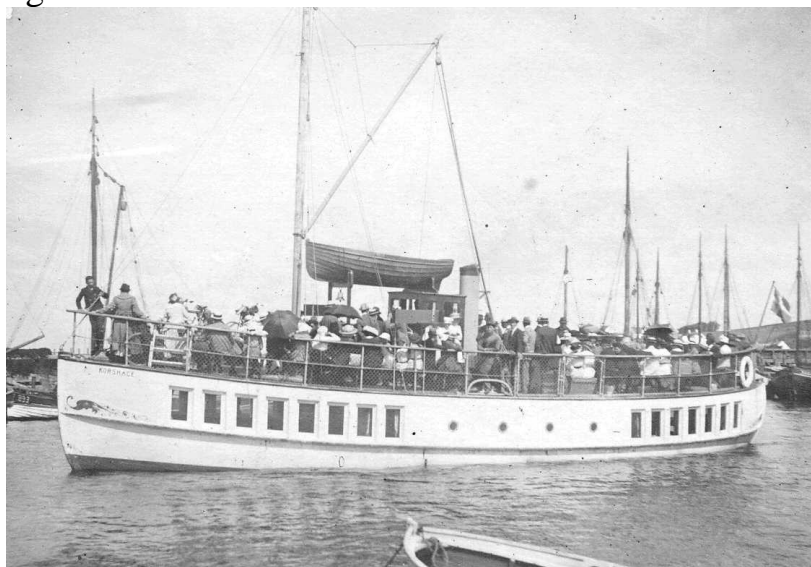
I 1920erne var der kun få andre huse, idet der kun var udstykket 10 – 12 parceller. Disse huse har jeg ikke den store viden om. Det er bl.a. "Stenhuset" (Anne Bagger), "Lynghøj" (Uffe bach), "Korshagehus" (Wolsing), "Mågereden" og "Hofmanns hus".

Wolsing's hus "Kortshagehus" set fra Korshagevej

Så gik der mange år inden der kom gang i byggeriet, for det var vanskeligt at komme til og fra Rørvig.

I 1917 blev der etableret jernbaneforbindelsen til Hundested, og samme år etablerede brødrene en overfart mellem Hundested og Rørvig med motorbåden "Håbet" og senere med et mindre passagerskib "Korshage".

Korshageselskabets første passagerbåd mellem Hundested og Rørvig

I 1928 startede brødrene A/S Korshage, der skulle drive Hundested-Rørvig færgefart med den nybyggede motorfærge "Korshage", og så begyndte der at komme gang i trafikken i sommerhalvåret, idet færgen ikke sejlede om vinteren.

Den første færge "Korshage"

Omkring 1930 i en alder af knapt 50 år, solgte Hans sine forretninger for at nyde livet, og trak sig tilbage fra forretningslivet, men fungerede fortsat som direktør for udstykningselskabet. Peter havde fortsat forretning og var direktør for færgeselskabet, og de boede begge i København med sommerdomicil på Korshage.

I 1930'erne blev der udstykket og bebygget enkelte grunde. Korshage Lyngvej 7 - 9 blev købt af grosserer Kaj Petersen, hvor sønnen Knud senere har opført nyt hus.

På Korshagevej 57 opførte brødrene et stråtækt stenhus, der senere blev købt af skotøjshandler Ingeborg Olsen, hvorfor huset i en lang årrække hed "Olsbo".

Brødrene opførte også "Lille Stenhus" Korshage Gyvelvej 13 (Peter Nymann) og "Blokhuset" Korshage Lyngvej 2 (Motlau) alle beregnet til udlejning.

Senere opførte de "Store Stenhus" Korshagevej 49 (Peter Haugaard), som helårsbolig for broderen Niels.

Omkring 1940 ville min mor og far gerne have deres eget sommerhus, efter i et par år at have boet i "Blokhuset".

De fandt stedet og det blev til grunden, nu Korshage Fjordvej 33. Den arkitekt familien tidligere havde benyttet tegnede et hus, men mine forældre syntes, det var lidt for stort og lidt for dyrt. Så tegnede jeg i vinterens løb et hus til mine forældre. Det syntes de godt om. Far gik ind til tømrer Emil Dyrland Jacobsen på Nørrevangsvej og viste ham mine tegninger. Det hus kunne han godt bygge og efter nogen diskussion aftalte de en fast samlet pris på kr. 10.000,- incl. alt løst og fast inventar. Det var i 1941 og huset stod færdigt i 1942. Huset ejes i dag af min søn Jesper.

Ja, det var priser den gang!

Omkring 1950 blev der udstykket et par mindre grunde. Korshage Lyngvej 5 blev købt af slagtermester Johan Johansen og Korshage Fjordvej 12 af forsvarsminister Rasmus Hansen også kaldet Rasmus Jetjager. Hans første hus brændte efter et lynnedslag, men nyt blev senere opført.

Det var tider at være barn på Korshage i 1930. Jeg var i den situation, at hvert år når skoleåret sluttede hentede min farfar mig til Rørvig, og så skulle jeg først tilbage til København, når skolen begyndte igen. På Korshage var vi dengang kun 7 drenge: 2 hos Bitch, 2 i "Stenhuset", 2 i "Olsbo" og så mig og en gang imellem fik jeg så besøg af min halvfætter Erik Korshagen, som tilbragte sine somre hos sin farmor på Kaffestuen Coln inde i Rørvig. Der var store lyng- og klitområder uden nogen trafik, så vi kunne fortage os næsten alt hvad vi ville. Vi fældede træer i skoven, som vi byggede hytte af oppe i træerne, vi kravlede op i kragerederne og tog unger, som vi fodrede og gjorde tamme. Vi slog hugorme ihjel og trak skindet på pinde, så de lignede hugorme. Ja, min far fangede hugorme, som han samlede i en mindre mælkejunge og kørte ind med til Zoologisk have.

Vi havde det skønt, men vi havde også pligter. Der var jo ingen moderne bekvemmeligheder i husene. Der skulle saves og flækkes brænde, rulles lyngtørv til komfuret i køkkenet. Der var ikke vand i køkkenet, så der skulle pumpes og bæres vand ind mange gange i løbet af dagen. Forældrene var strenge, så uanset hvor morsomt vi havde det, så skulle vi altid være hjemme til spisetid kl. 12 og kl. 18 ellers var der kort og godt ingen mad.

Hvordan så der så ud på Korshage 1930'erne og 1940'erne.

Det var store åbne områder. Når man stod ved "Gyvelbo", kunne man mod nord se ned til Kattegat, og mod øst kunne man se "Fjordglimt", fjorden og hele Hundestedkysten, og ved grøften, der gik ned mod fjorden, var der en vindmølle, som pumpede vandet op fra engområdet og ud i fjorden. Fundamentet eksisterer vist stadig.

Når vi sad på terrassen i "Blokhuset", kunne vi se al trafik oppe på vejen ind til Rørvig.

På "Orkidèengen" blev der dyrket korn, som blev høstet med le, da selvbinderne ikke kunne køre på den bløde jord.

På højre side af Korshage Gyvelvej blev der dyrket kartofler, hvor jeg mange gange har gravet kartofler op til middagen.

Det var en helt anden natur, end den vi ser i dag, hvor skovene er blevet store og høje, og mange grunde er meget tilgroet.

Korshagevej med det gl. Gyvelbo t.v. og Fjordglimt i horisonten og Bjønvijs hus t.h.

De daglige fornødenheder, blev som regel bragt til døren. Hver morgen kom mælkeemanden. Om aftenen satte man en kurv og en mælkejunge ud til vejen med en seddel, om hvad man skulle have (mælk, smør, æg og ost), og så opfyldte han ønskerne i de tidlige morgentimer, så vi kunne hente dem til morgenmaden, hvis ikke skader og krager havde været der først.

Grønthandler Lindely kom en gang om ugen med sin hestevogn fyldt med alle slags grøntsager. Vi fik ofte lov til at køre en tur med på hestevognen. Bager Viggo Larsens bil kom med brød og måske en wienerbasse. Slagter Hemming Jørgensens vogn kom med kødvarer og pølser, og af og til kom også en fisker på cykel med røgede fisk.

På Korshage levede vi som i Frode Fredegods tid i mange år. På et vist tidspunkt omkring 1956-58 blev trafikken på Hundested-Rørvig færgen så stor, at familien var klar over, at en ny færge måtte anskaffes. Bygning af en færge var dyr og man skulle bruge kapital. Da man ikke havde nogen indtægter på Korshagearealerne besluttede man sig for udstykning. Man valgte store parceller, selvom det havde været en stor økonomisk fordel for familien at udstykke små parceller.

I 1939 var hele arealet omkring strandengene blevet fredet. Senere havde familien fredet skovarealerne. Da det var et familieønske, at værne mest mulig om området, blev det besluttet kun at udstykke ca. 45 parceller, der alle skulle være meget store og forsynet med en række servitutter, så området karakter kunne bibeholdes. Peter Nielsens søn landinspektør Verner Nielsen, der ligesom mig havde været i Rørvig hver sommer, foretog en nænsom udstykning, og det er den vi alle kender i dag.

En af de servitutter, der blev pålagt grundene, var medlemskab af en grundejerforening, der skulle oprettes for Korshagearealerne. A/S Korshage inviterede til den stiftende generalforsamling på hotel Mercur i København den 9. september 1959.

Den første bestyrelse bestod af:

formand ingeniør Holger Kisling, næstformand arkitekt Erik Korshagen, kasserer landsretssagfører Helge Nielsen, sekretær fuldmægtig Arne Sv. Nielsen og fru Gurli Larsen, og det er denne stiftelse af grundejerforeningen vi fejrer i dag.